

קונטרס

י'קרא דמלכא המבואר

מכבוד קדושת מרן
בעל היקרא דמלכא זיע"א

פרשת שמיני

עם ביאור משולב על דברי קדשו
והוספת ציונים והערות

נערך ע"י הרב"ג ר' אברהם זילבר שליט"א
בן מורנו ראש הישיבה שליט"א

כל הזכויות שמורות

למכון "מעיינות הרים"

להוצאת ספרי הצה"ק לבית זוועהיל
בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

רח' האדמו"ר רבי שלמה מזוועהיל, בית ישראל

ת.ד. 5088 ירושלים 91050

טל: 052-7646061 פקס: 02-5326464

דוא"ל: 5326464@gmail.com

יו"ל בסיוע הצה"ק זוועהיל

עיצוב ועימוד:

סוף פסוק – 0583256900

**סוף
פסוק**

בסוף, עימוד טוב קבע

פרשת שמיי

תשי"ז

וַיְהִי בְיוֹם הַשְּׁמִינִי קָרָא מֹשֶׁה עֶשֶׂר עֲטֻרוֹת נָטַל אוֹתוֹ הַיּוֹם וְכוּלָם בַּחֵי רָאשׁוֹן (תו"כ). הַיּוֹם הַכִּי נִכְבַּד, הוּא אֲשֶׁר דִּיבַר ה' לֵאמֹר בִּקְרוּבִי אֶקְדֵּשׁ. וּפִירֵשׁ"י הֵיכָן דִּיבַר וְנוֹעַדְתִּי שְׁמָה לְבִנִי וְנִקְדַּשׁ בִּכְבוֹדִי (שְׁמוֹת כט, מג) אֶל תִּקְרִי בִּכְבוֹדִי אֲלֵא בִּמְכוּבְדִי.

ביאורים

לעניינם, והוא היום הכי נכבד מאז בריאת העולם^א, ובו התקדש המשכן במיודעיו של מקום נדב ואביהוא, וכמו שאמר משה רבינו לאהרן הכהן (ויקרא י', ג), 'הוא אֲשֶׁר דִּבַּר ה' לֵאמֹר בִּקְרוּבִי אֶקְדֵּשׁ, וּפִירֵשׁ רש"י: 'הוא אשר דבר וגו', היכן דבר, וְנוֹעַדְתִּי שְׁמָה לְבִנִי יִשְׂרָאֵל וְנִקְדַּשׁ בִּכְבוֹדִי (שְׁמוֹת כט, מג). אל תקרי בכבודי אלא במכובדי, אמר לו משה לאהרן אהרן אחי יודע הייתי שיתקדש הבית במיודעיו של מקום והייתי סבור או בי או בך, עכשיו רואה אני שהם גדולים ממני וממך'.

ביום הכי נכבד התקדש במכבודיו • רצונו של אדם זהו כבודו וכאן לא ציוה אותם • נתהפך כבודי למכובדי • תשובה ומחילת העוון הם החסרת הכבוד שנפגם

פרשתנו פותחת בכתוב (ויקרא ט, א): וַיְהִי בְיוֹם הַשְּׁמִינִי קָרָא מֹשֶׁה לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו וּלְזִקְנֵי יִשְׂרָאֵל, והוא היום השמיני למילואים יום הקמת המשכן, ואמרו חז"ל (שבת פז: א), במעלת היום הזה - עֶשֶׂר עֲטֻרוֹת נָטַל אוֹתוֹ הַיּוֹם, וְכוּלָם, כלומר כל אותם עשר עטרות מעלתם שהם בחינת ראשון והתחלה

צינים והערות

אש מלפני ה' ותאכל על המזבח וגו' (ויקרא ט). לאכילת קדשים - במחיצה, ועד עכשיו היו נאכלים בכל מקום. לשכון - בישראל, שכיה שרתה שם, כדכתיב ושכנתי בתוכם, מכלל דעד השתא לא שרתה. לברך - ברכת כהנים, כדכתיב וישא אהרן את ידיו וגו'. לאיסור הבמות - מעכשיו נאסרו, שהוא ראוי לפתח אהל מועד, כדכתיב ואל פתח אהל מועד לא הביאו'. ב. כמו שאמרו חז"ל (מגילה י:): 'ותניא אותו היום היתה שמחה לפני הקדוש ברוך הוא כיום שנבראו בו שמים וארץ, כתיב הכא ויהי ביום השמיני, וכתיב התם ויהי ערב ויהי בקר יום אחד'.

א. ז"ל הגמרא: 'תנא אותו יום נטל עשר עטרות, ראשון למעשה בראשית ראשון לנשיאים ראשון לכהונה ראשון לעבודה ראשון לירידת האש ראשון לאכילת קדשים ראשון לשכון שכיה ראשון לברך את ישראל ראשון לאיסור הבמות ראשון לחדשים'. ופירש רש"י: 'עשר עטרות - ראשון לעשרה דברים. ראשון לבריאת עולם - שאחד בשבת היה. ראשון לנשיאים - להקרבת נשיאים לחנוכת הבית. ראשון לכהונה - אותו היום שמיני למילואים, ועבודה באהרן ובניו, ועד עכשיו היה בבכורות. ראשון לעבודה - לסדר עבודת ציבור תמידית, ושאר קרבנות של תרומת הלשכה. לירידת אש - ותצא

הענין שרצונו של אדם זה הוא כבודו (ס' חסידים קנב), וכל העולם מלא רצונו וכבודו, וכל הציווים של התוה"ק ורצונו ית' הכל מכבודו ית', וכל העבירות הם שלא לרצונו ושלא לכבודו, ובחי' התשובה הוא החזרת כבודו למקומו הראשון, והוא בחי' אשר 'לא' צוה אותם, וע"י מעשה נדב ואביהוא נתחפך הקרי של כבודו

ביאורים

יתברך, וכמו שנתבאר לעיל כי רצונו של אדם זהו כבודו. וכל העבירות שהאדם עושה חס ושלום הם שלא לרצונו ושלא לכבודו. ובחי' התשובה הוא מה שהאדם מתחרט על מה שהמרה את פיו ועשה שלא כרצונו יתברך, ולכן יש בזה החזרת כבודו שנפגם למקומו הראשון^ג, והוא בחינת הטענה שהיתה על נדב ואביהוא 'אשר 'לא' צוה אותם' (ויקרא י, א), דאפילו אם היתה כוננת לטובה משום שתמיד מצוה להביא אש מן ההדיוט, כאן רצונו של הקב"ה היה ה'לא', שלא יביאו מן ההדיוט, וע"י מעשה נדב ואביהוא נתחפך הקרי של כבדי למכפדי, כלומר מתוך שהיה

יש לבאר הענין כי יש לשון מורגל בפי הראשונים, 'שרצונו של אדם זה הוא כבודו'^ג, ומזה נוכל ללמוד גם לכבוד השי"ת, שאם רוצים לכבד את השי"ת צריך לקיים רצונו, וכל העולם מלא בדברים שבהם אפשר למלא רצונו וממילא להגדיל כבודו, כגון כאשר אדם הולך ברחוב והוא רואה דברים אסורים, הרי הדברים הללו הם מנגדים לכבודו יתברך, וכאשר הוא מקיים רצונו יתברך ועוצם עיניו מראות ברע הרי כיבד את ה'. וכל הציווים של התוה"ק שציוותה על האדם לקיים, הכל הוא גילוי רצונו יתברך, ורצונו יתברך הכל הוא מכבודו

צינים והערות

רצונו ושיבטל רצונו מפני רצון אחרים וכבר סיפרו על רבינו האר"י ז"ל שאירע פעם א' שת"ח א' לא היה מכירו ורוצה לילך לפניו ואף הוא היה מתכוין לילך לאחריו כדי לעשות רצונו ולכבדו וישא ביום ההוא קל וחומר עאכ"ו ראוי ליהרר בכבוד מלך הכבוד^ד. ד. ראה מה שכתב רבינו לעיל תשי"א: 'הענין, כי מרע"ה מסר גרמי' בעד ישראל עבור חטא העגל של ישראל שעשה אהרן, והקב"ה ברוב רחמיו מחל להם והתנצח להם וצוה אותם לעשות משכן להשרות שכינתו בתוכם להראות לכל שמחל להם על אותו העוון (תנחומא פקודי ב) למען כבוד שמו ית', כי זה כבוד גדול שהקב"ה מכפר לעמו בני"א את כל פשעיהם. כי ידוע שע"י החטאים של בני"א נפגם כביכול כבודו ית', כי הקב"ה מלא כל העולם, וצריכים להתבטל לפניו עם הרצונות, וכאשר עוברים על רצונו וממרים כבודו נתחלל שם כבודו ית', וע"י שחוזרים אח"כ בתשובה נחזר כבודו ית' למקומו ונקדש בכבודו.

ג. ראה ירושלמי (פיאה פרק א הלכה א): 'אמו של ר' ישמעאל באה וקיבלת עליו לרבותינו אמרה להן גיערו בישמעאל בני שאינו נוהג בי בכבוד באותה שעה נתכרכמו פניהם של רבותינו אמר איפשר ר' ישמעאל לא נהג בכבוד אבותיו אמרו לה מה עביד לך אמרה כד דו נפק מבית וועדה אנא בעי משנז ריגלוי ומישתי מיהן ולא שביק לי, אמרו לו הואיל והוא רצונה הוא כבודה'. וראה עוד ספר חסידים (סימן קנב): 'רצונו של אדם זה הוא כבודו ואפי' לכיבוד אב ואם שאם לא כן אפי' צדיק גמור לא יוכל להנצל מן העבירה כיצד אביו ואמו יושיטו לו הכוס או ימזגו וכמה דברים שאין אדם יכול להשמיט מהם. ולכן טוב הוא לכל יראי ה' שימחלו לבניהם את כבודם אף בלא ידיעתם כדי שלא להענישם כי הא דרב הונא קרע שיראי באפי רבה בריה להקניטו לראות אם יכעוס ומחל לו'. וראה עוד ספר פלא יונץ (ערך כבוד הבריות): 'וידוע שרצונו של אדם זהו כבודו וראוי לירד לסוף דעת כל אחד ואחד ולעשות

למכובדי, שהיתה ציווי שלא לקיים הציווי שתמיד המצוה להביא מן הדיוט (יומא גג.) אבל בפעם הזאת (עי' פ' הרשב"ם י, א) לגלות ולפרסם שרוצה הקב"ה וחשוב אצלו ביותר למחוק זכרון חטא העגל מלהעלותם על מדרגה יותר גבוהה.

ובמו"כ לענין הצדיקים לנקות לכלוכי החטאים מבני ישראל, שע"ז יש כביכול צער השכי' הק', וזה בחי' פדיון שבויים.

ביאורים

שבזה הם יכולים לעלות למדרגה יותר גבוהה.

ובמו כן נלמד תמיד לענין הצדיקים, שהם רוצים לנקות ולטהר לכלוכי החטאים מבני ישראל ולקרבתם אל השי"ת, שעל ידי זה, כלומר על ידי החטאים יש כביכול צער השכינה הק', כי השכינה הק' שוכנת בתוך בני ישראל וכל חטא וחטא הוא כקוץ מכאיב בקדושתה כביכול^ז, וכאשר הקב"ה מנקה את ישראל מחטאותיהם זה בחינת פדיון שבויים לשכינה הק' מצערה.

מיעוט כבודו יתברך במעשה זה, הוצרך הכבוד לחזור ע"י שיעשה דין במכובדיו של מקום, שהיתה ציווי באותה שעה שלא לקיים הציווי שתמיד המצוה להביא מן הדיוט^ה, אבל בפעם הזאת (עיי' פ' הרשב"ם י, א)^א, רצה הקב"ה לגלות ולפרסם שידעו הכל מחילת העגל, שרוצה הקב"ה וחשוב אצלו ביותר למחוק זכרון חטא העגל, מלהעלותם על מדרגה יותר גבוהה, ולכן רצה הקב"ה שתדרש אש מן השמים אע"פ שעל ידי זה יפסידו את המעלה של הצתת האש בעצמם

ציונים והערות

אש על המזבח, היום לא ציוה ולא רצה משה שיביאו אש של הדיוט, לפי שהיו מצפים לירידת אש גבוהה, ולא טוב היום להביא אש זרה, כדי להתקדש שם שמים שידעו הכל כי אש בא מן השמים, כמו שאמר אליהו ואש לא תשימו, לפי שהיה רוצה לקדש שם שמים בירידת האש של מעלה^ז. ראה נהר שלום להרש"ש בתוך הדרשה לפני התקיעות (לט): 'ובפרט בשכינה שכל חטא הוא קוץ מכאיב ומחזק בית אסורין דילה ומוסיף מכאוב על מכאובה'.

ה. ראה גמרא יומא (גג.): 'כדתניא רבי אליעזר אומר לא מתו בני אהרן אלא על שהורו הלכה בפני משה רבן מאי דרוש ונתנו בני אהרן הכהן אש על המזבח אף על פי שהאש יורד מן השמים מצוה להביא מן ההדיוט'. ו. ז"ל הרשב"ם: 'ויקחו בני אהרן נדב ואביהוא - קודם שיצא האש מלפני י"י כבר לקחו איש מחתתו להקטיר קטורת לפניו על מזבח הזהב, שהרי קטורת של שחר קודמת לאיברים, ונתנו בהן אש זרה אשר לא צוה אותם משה ביום הזה. שאעפ"י שבשאר ימים כת' ונתנו בני אהרן הכהן

תשי"ט

כי היום ה' נראה עליכם הענין שלא היה שום ספק למש"ר שיבוא להתגלות לאות ע"י השראת השכי' הק' שמחל להם עון העגל, כי בזה טעו נדב ואביהוא שהביאו אש זרה, ודרשו אע"פ שאש יורדת מן השמים מצוה להביא מן ההדיוט (יומא נג.) ומעמם ה' שאין סומכין על הנס, והטעם שאין סומכין על הנס יש שני

ביאורים

שמחל להם עון העגל, וכמו שנאמר בהמשך (ויקרא ט, כד): **וַתֵּצֵא אֵשׁ מִלִּפְנֵי יְקֹקֶב וַתֹּאכַל עַל הַמִּזְבֵּחַ אֶת הָעֹלָה וְאֶת הַחֲלָבִים וַיֵּרָא כָּל הָעָם וַיִּרְאוּ וַיִּפְּלוּ עַל פְּנֵיהֶם, כִּי בֹזֵה טָעוּ נֹדֵב וְאֲבִיהוּא שֶׁהֵבִיאוּ אֵשׁ זָרָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בַּהֲמִשְׁךְ הַכְּתוּבִים (ויקרא י, א): וַיִּקְחוּ בְנֵי אֶהֱרֹן נֹדֵב וְאֲבִיהוּא אִישׁ מִחֻתָּתוֹ וַיִּתְּנוּ בֵּהֶן אֵשׁ וַיִּשְׁמֹוּ עָלֶיהָ קִטְרֶת וַיִּקְרִיבוּ לִפְנֵי ה' אֵשׁ זָרָה אֲשֶׁר לֹא צִוָּה אֲתָם, וְדִרְשׁוּ חֲז"ל בַּגְּמָרָא יוֹמָא (נג.) מָה הִיא טַעֲמָם בִּזְה"ה, כִּי הֵם סִבְרוּ, דֹּאע"פ שֶׁאֵשׁ יוֹרֶדֶת מִן הַשָּׁמַיִם מִצְוָה לִהְיוֹת מִן הַהֲדִיּוֹת וְכֵן בְּכָל יוֹם וְיוֹם, וְטַעֲמָם הִ' לִפְנֵי שֶׁאֵין סוֹמְכִין עַל הַנֵּס וְלִכֵּן הֵבִיאוּ אֵשׁ מִן הַהֲדִיּוֹת. וְהַטַּעַם שֶׁאֵין סוֹמְכִין עַל הַנֵּס, יֵשׁ בְּזֶה שְׁנֵי טַעֲמִים, א' שֶׁמָּא לֹא יִהְיֶה נֵס, וְהַב'**

משה רבינו היה בטוח בירידת האש • לא היה כאן את ב' הטעמים שאין סומכין על הנס

משה רבינו אמר לבני אהרן מה הם סדר הקרבנות שהם צריכים להביא בעת הקמת המשכן, ומסיים שם (ויקרא ט, ד): **בְּיָהוֹם ה' נִרְאָה אֵלֵיכֶם, וּפִירְשׁ רש"י: 'כִּי הַיּוֹם ה' נִרְאָה אֵלֵיכֶם - להשרות שכינתו במעשה ידיכם, לִכְךָ קִרְבָּנוֹת הִלְלוּ בְּאֵין חוֹבָה לַיּוֹם זֶה. וְלִכְאוּרָה צ"ב מֵהֵיכָן הִיא מוֹבִטָח לוֹ לְמֹשֶׁה רַבִּינוּ בְּלִי שׁוּם סִפְקָ שֶׁהִשְׁתִּית יִרְאָה לַעֲיִנִּי כָּל יִשְׂרָאֵל לַהֲשִׁירָת שִׁכִּינָתוֹ בַּמַּעֲשֶׂה יְדִיהֶם. וְיֵשׁ לִבְאֵר הָעִנִּין, שֶׁלֹּא הִיא שׁוּם סִפְקָ לְמֹשֶׁה רַבִּינוּ שִׁיבּוֹא לַהֲתַגְלוֹת לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל ע"י אוֹת שֶׁל יִרְדֶּת הָאֵשׁ, ע"י הַשְׁרָאָה הַשְׁכִּינָה הַק' כְּדִי לְהוֹרֹת**

צינים והערות

ירושלמי פ"ו דשקלים על של שיש נותנין לחם הפנים שלא ירתח וכו', אר"י בן לוי אין מזכירין מעשה נסים. ועי' ג"כ (פסחים סד:) ננעלו תנן או נועלין תנן. ועי' צל"ח שם, ועי' שו"ת תשב"ץ ח"ג סי' לה וסי' לו דנעלם ממנו דברי רש"י הללו. ט. ראה אור החיים הק' פרשת חוקת בענין הנחשים השרפים (במדבר כא, ח): **שֶׁאֵין סוֹמְכִין עַל הַנֵּס מִטַּעֲם שֶׁאֵין הַנֵּס מִתְמַיֵּד, וְצֵא וְלִמַּד מִמָּה שֶׁאֲמַרִים הַכּוֹפְרִים בַּפְּלִאִי ה' שֶׁמִּבְקָשִׁים חֲכָמוֹת כּוֹזְבִים לַהֲכַחֵשׁ בְּנֵס, וְלַעֲשׂוֹת הַדָּבָר דֶּרֶךְ טָבַע, שִׁיְהִיָּה הַמַּעֲשֶׂה הַהוּא בְּאוֹתוֹ זֶמֶן, וְכֵן הַשְׁתַּנּוּת טַבְעִיּוֹת לֹא יִתְמַיֵּד.**

ח. דברי הגמרא הובאו בהערה לעיל, ויש לציין דרש"י שם: **מִצְוָה לִהְיוֹת מִן הַהֲדִיּוֹת - וְאֵף עַל פִּי שְׁהוֹר כְּרָאוּי, נִעְנְשׁוּ שֶׁלֹּא נִטְלוּ רְשׁוֹת. מִשְׁמַע שֶׁהֵם צָדְקוֹ לְדִינָא וְלֹא כְּדִבְרֵי רַבִּינוּ. וְכֵן מִצִּינוּ בַּגְּמָרָא שֶׁבֶת (קכד.) שְׁהוּ קָנִים בְּלַחֵם הַפָּנִים כְּדִי שִׁישְׁלוּט בָּהֶם הָרוּחַ וְלֹא יִתְעַפְּשׂוּ, וְכַתֵּב רש"י שם: **מִשּׁוּם אִיעֲפוּשִׁי - דְּלֹא סִמְכִינוּ אֲנִיסָא. וְרָאָה מֵהַר"ץ חֵיוֹת שֶׁם שִׁכְתָּב: 'בֹּא"ד. דְּלֹא סִמְכִינוּ אֲנִיסָא. נ"ב כֵּן מְבֹאֵר בִּירוּשְׁלַמִּי פ"ק דִּיוֹמָא עַל הַמַּשְׁנָה דַּמְתַּקְנִין לוֹ כֵּהֵן אַחֵר שֶׁמָּא יִרְאָה קִרִּי, וּמִקְשָׁה שֶׁם וְהָרִי מִן הַנִּסִּים שֶׁנַּעֲשׂוּ בַּמִּקְדָּשׁ שֶׁלֹּא אִירַע קִרִּי לִכְה"ג. וּמִשּׁוּם אֵין סוֹמְכִין עַל הַנֵּס. וְעִי'****

טעמים א' שמא לא יהי' נס, והב' שמנכין מן הזכויות (תענית כ:), אמנם כאן שתלוי בזה מחילת עוון של בני' על מעשי העגל אין בזה שום ספק וספק ספיקא כלל שיעשה נס וניסי ניסים ונפלאות גדולות, וזה היה טעותם וספיקם, ופגמו בריח ניחוח, שאמרתי ונעשה רצוני, והנון נכנס בכבודי ונקרא בנכבדי.

בח' משה רבנו הוא דעת דקדושה כלול חו"ג, שבעת ימי הבנין שימש בחלוק

ביאורים

וְנַעַדְתִּי שְׁמָה לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְנִקְדַּשׁ בְּכַבְדִּי,
ובמקום 'בְּכַבְדִּי' נקרא 'בְּנִכְבְּדִי' יב'.

משה רבינו דעת דקדושה ז' ימי המילואים ז'
ימי הבנין - שימש בחלוק שאין בו אימרא -
שאר מה לומר עליו

כבר נודע דבחינת משה רבנו הוא דעת דקדושה יב', וידוע שכל בחינת דעת כלול חסדים ונבירות יד', והנה משה רבינו שימש בכהונה גדולה שבעת ימי המילואים, ויש לומר דאלו הימים היו נגד שבעת ימי הבנין שהם כנגד שבעת הספירות שהחסדים והנבירות מתפשטים בהם, וכן אמרו חז"ל (ע"ז לד.) טו', כי בימי המילואים שימש

שמנכין לו מן הזכויות. אמנם כאן בזמן הקמת העגל שהיה תלוי בזה הודעה וגילוי של מחילת עוון של בני ישראל על מעשי העגל, אין בזה שום ספק וספק ספיקא כלל שיעשה נס וניסי ניסים ונפלאות גדולות, וזה היה טעותם וספיקם של נדב ואביהוא שהביאו אש זרה, כי כביכול לא הבינו את גודל השעה שבהן גוונא ודאי יעשה כאן נס גדול, וירד אש מן השמים, ופגמו בריח ניחוח, שמשמעותו 'אמרתי ונעשה רצוני' יא', והם הקריבו אש זרה אשר לא ציוה אותם, ואין כאן נעשה רצוני, ומתוך כך הנון של ניחוח נכנס בהבטחה שנאמרה למשה רבינו בעת נדבת המשכן (שמות כט, מג):

ציונים והערות

החסדים ומכל האמות. יא. ראה רש"י (ויקרא א, ט): 'ניחוח - נחת רוח לפני שאמרתי ונעשה רצוני'. יב. ראה רש"י שם: 'ומ"א אל תקרי בכבודי אלא במכובדי במכובדים שלי כאן רמז לו מיתת בני אהרן ביום הקמתו וזהו שאמר משה (ויקרא י) הוא אשר דבר ה' לאמר בקרובי אקדש והיכן דבר ונקדש בכבודי'. יג. ראה עץ חיים (שער לב פרק א): 'גם ז"ס שנקרא הדור ההוא בדברי הימים ובמלכים דרדע שפירש דור דעה לפי שיצאו מהדעת של הז"א שבתוך היסוד דאבא שהוא בחי' משה ע"ה והוא נקרא דעת עליון'. יד. ראה עץ חיים (שער כא פרק ב): 'בחי' מוח ג' הנקרא דעת הכולל חו"ג'. טו. ז"ל הגמ': 'ר"ע איקלע לגינזק, בעו מיניה מתענין לשעות או אין מתענין לשעות, לא הוה בידיה, קנקנים של

י. כן מצינו בגמרא תענית (כ:): 'כי ההיא אשיתא רעועה דהואי בנהרדעא דלא הוה חליף רב ושמואל תותה אף על גב דקיימא באתרה תליסר שנין יומא חד איקלע רב אדא בר אהבה להתם אמר ליה שמואל לרב ניתי מר נקיף אמר ליה לא צריכנא האידנא דאיכא רב אדא בר אהבה בהדן דנפיש זכותיה ולא מסתפינא רב הונא הוה ליה ההוא חמרא בההוא ביתא רעיעא ובעי לפנוייה עייליה לרב אדא בר אהבה להתם משכיה בשמעתא עד דפנייה בתר דנפק נפל ביתא ארגיש רב אדא בר אהבה איקפד סבר לה כי הא דאמר רבי ינאי לעולם אל יעמוד אדם במקום סכנה ויאמר עושין לי נס שמא אין עושין לו נס ואם תימצא לומר עושין לו נס מנכין לו מזכותיה, אמר רב חנן מאי קרא דכתיב קטנתי מכל

לבן שאין לה אימרא (ע"ז לד.) הימים והזמן בחי' נוקבא, ע"י דעת בהימים או נתמלאו החסרונות, כי בלבן ניכר כתם כל שהוא, והדעת משלים שאין מה לומר, וזהו שאין לה אימרא.

אשר לא צוה אותם, הגם שדרשו דרשה אמיתית מצוה להביא מן ההדיוט, אמנם לא נטלו עצה מרבם ועשייתם לא היתה מפי צדיק, ולא נכנעו לפני גדול,

ביאורים

בשלימות, שאין מה לומר, כלומר שלא יהיה שום טענה של חסרון לומר עליו, וזהו מה שרמזו חז"ל שאין לה אימרא יח.

נדב ואביהוא צדקו בסברתם אך לא נכנעו לרבם

הקפידא על נדב ואביהוא היתה על שהקריבו: 'אֵשׁ זָרָה אֲשֶׁר לֹא צִוָּה אֹתָם' (ויקרא י, א), הגם שדרשו דרשה אמיתית, שעל אף שאש יורדת מן השמים מצוה להביא מן ההדיוט, אמנם לא נטלו עצה מרבם על כך ועשייתם לא היתה מפי צדיק, ולא נכנעו לפני

משה רבינו בחלוק לבן שאין לה אימרא, כלומר בחלוק לבן שאין לו שפה בסופו, ויש להתבונן מה הרמיזה בזה. אלא כי כבר נודע, כי הימים והזמן בחי' נוקבא ט"ז, כלומר הימים והזמן הם כבחינת גולם המקבל מהאדם, כשהוא מחליט מה לעשות בזמנו, האם לקיים בהם תורה ומצוות ולקדשם כדבעי, ועל ידי מידת הדעת, האדם ממשיך עשיית תורה ומצוות בהימים, ואז נתמלאו החסרונות, ומבואר היטב למה משה רבינו שימש דוקא בחלוק לבן, כי בלבן ניכר כתם כל שהוא י, והדעת משלים את מעשה האדם שיהיה נעשה

ציונים והערות

קהלת: יש לפרש דהאדם הנושא בגדים לבנים זהיר הוא מאד שבגדיו לא יתלכלכו, ולכן ידמה האדם תמיד שלובש הוא בגדים לבנים ונושא שמן על ראשו שעליו להישמר שמהשמן שעל ראשו לא יחסר ותאבד ממנו אף טיפה ותפול ותטנף את בגדיו הלבנים. יח. ראה זרע קודש (פרשת שמייני): 'זהו שאמר במדרש, שכל שבעת ימי המילואים היה משה משמש בכהונה גדולה, כמו שדרשו ז"ל (תענית יא ע"ב) ששימש בחלוק לבן שאין בו אימרא, רמזו באיזה עולם היה דביקות שלו בלבנונית העליון, שאין בו אימרא, הוא על דרך שאמרו (ר"ה לב.) בראשית נמי מאמר הוא, וקשה למה לא אמר ויאמר, רק שאין שייך שם לשון דיבור ואמירה, ששם יש רק מחשבה עליונה, בחינת ראשית, וזהו שאמרו שאין בו אימרא, לשון מאמר אין שייך שם'.

עובדי כוכבים אסורין או מותרין לא הוה בדיה, במה שימש משה כל שבעת ימי המילואים לא הוה בדיה, אתא שאל בי מדרשא, אמרי הלכתא מתענין לשעות, ואם השלים מתפלל תפלת תענית, והלכתא קנקנים של עובדי כוכבים לאחר י"ב חדש מותרין, במה שימש משה שבעת ימי המילואים בחלוק לבן, רב כהנא מתני בחלוק לבן שאין בו אימרא. טז. ראה מבוא שערים (דרוש ברכת הלבנה דף ס"ב), וכן כתב בפרי עץ חיים (שער ר"ח פ"א): 'חוק וזמן נתן להם שלא ישנו את תפקידם, צריך לדעת כי כל הנבראים הם תחת הזמן וחוק, הם בעשייה, ויהיה בחינת חק וזמן, חק ע"י ז"א, וזמן ע"י רחל, נתן לעשיה לכל דבר, שלא ישנו את תפקידם ר"ל הנהגתם'. יז. ראה קהלת (ט, ט): 'בְּכָל עֵת יִהְיֶה בְּגִידְךָ לְבָנִים וְשָׁמֶן עַל רֹאשְׁךָ אֶל יַחְסָרְךָ, וְרָאָה פִּירוּשׁ רַבִּי עֲקִיבָא אִיגַר עַל

הגם שבאמת היו יותר גדולים מרבים (ויק"ר יב, כ).

זאת החיה אשר תאכלו וגו'. אחר הקמת המשכן והקרבת קרבנות מן הבהמה נודככו נפשות הבהמיות של בני ישראל ונתעלה קדושת האכילה, דרגת כהנים, אכילת קדשים. דרגות בני ישראל, להרחקת אכילת דברים ממאים.

ונוגע בנבלתם יטמא. פי' רש"י אפילו הוא בתוך המעיין. ובשפתי חכמים שם בשם

ביאורים

ישראל נתעלה ונזדכך, להרחקת נפשותיהם מאכילת דברים ממאים.

יש ענין טהרה בטבילה ויש ענין טהרה בביטול זריעה כנגד ב' בחינת התשובה

גדול, הגם שבאמת אמרו חז"ל (ויק"ר ב, ט', שנדב ואביהוא היו יותר גדולים מרבים מכל מקום הם היו התלמידים ומשה רבינו היה רבם, והיה להם ליטול עצה ממנו.

פרשת הבהמות וטהורות המשך להקמת המשכן ופרשת הקרבנות

באמצע פרשת טומאת הבהמות והחיות אמר הכתוב (ויקרא שמני יא, לו): 'אֵךְ מִעֵין וְבוֹר מִקְוֶה מִים יִהְיֶה טָהוֹר וְנוֹגַע בְּנִבְלָתָם יִטְמָא, פִּירֵשׁ רש"י, מה טעם הסמיכות של הטבילה במעיין ומקוה לנגיעה בנבלתם, ללמדך שאפילו אם הוא בתוך המעיין בעת נגיעתו עדיין הוא טמא, שלא תאמר קל וחומר, אם מימי המקוה הללו מעלין את האדם מטומאה לטהרה כל שכן שיצילו עליו מלטמא, קמ"ל הכתוב שזה הנוגע בנבלה כשהוא בתוך המקוה נטמא. וראה עוד בשפתי חכמים שם בשם תורת כהנים כ"א,

בסוף הפרשה הזכיר הכתוב פרשת הבהמות והחיות וטהורות לאכילה, כאומרו (ויקרא יא, ב): 'זאת חֲתִיָּה אֲשֶׁר תֹּאכְלוּ' וגו', ויש להתבונן למה קבע הכתוב פרשה זו אחר פרשת הקמת המשכן, כי אחר הקמת המשכן והקרבת קרבנות מן הבהמה, נודככו נפשות הבהמיות של בני ישראל, ונתעלה קדושת האכילה של דרגת כהנים שהיא אכילת קדשים, בגדר כהנים אוכלים ובעלים מתכפרים, וגם דרגות אכילת בני

ציונים והערות

ומנין שקיבל שכר על שתיקתו שזכה ונתייחד אליו הדיבור שנאמר וידבר ה' אל אהרן. כ. ז"ל רש"י: 'נוגע בנבלתם יטמא' - אפילו הוא בתוך מעין ובור ונוגע בנבלתם יטמא, שלא תאמר קל וחומר אם מטהר את הטמאים מטומאתם, קל וחומר שיציל את הטהור מליטמא, לכך נאמר ונוגע בנבלתם יטמא'. כא. ז"ל השפתי חכמים: 'כתב הרא"ם, אבל בתורת כהנים שנו הואיל והארץ מעלה את

יט. ז"ל המדרש: 'א"ר שמואל בר נחמן זה הדבור נאמר למשה בסיני ולא נודע לו עד שבא מעשה לידו אמר משה לאהרן אחי בסיני נאמר לי שאני עתיד לקדש את הבית הזה ובאדם גדול אני מקדשו והייתי סבור שמא או בי או בך הבית הזה מתקדש ועכשיו ב' בניך גדולים ממני וממך, כיון ששמעו אהרן שבניו יראי שמים הן שתק וקבל שכר על שתיקתו, ומנין ששתק שנא' (ויקרא י) וידם אהרן

תו"כ, שהארץ מעלה את הזרעים הטמאים מטומאתם וגם מצלת הטהורים והמים מעלים מטומאה ואין מצילים, וטהרה זאת בוריעה הוא מבחי' ביטול, וכזה נוהג גם במים בתור זריעה וביטול (ע' ביצה ז' וברש"י) כי ביטול ענינו שנעשה מינו, כי יש שתי בחי' תשובה א' על העבר, ע"ז באה הטהרה, ב' על העתיד, הכנעה וביטול, זה ג"כ מציל.

ביאורים

וגם אינם מקבלים טומאה במים, ויש לבאר על דרך העבודה מה משמעות הענין של זריעה, שמועלת להם להיטהר ומצלת עליהם שלא לקבל טומאה, כי זו הזריעה היא בבחינת ביטול, כי ביטול ענינו שנעשה מינו, ומתבטל אליו, כי יש שתי בחי' תשובה, א' תשובה על העבר, על זה באה הטהרה, ב' קבלה על העתיד שלא יכשל עוד, ולזה הכנעה וביטול זה גם כן מציל, כי הכנעה וביטול אינם רק מועילים לשעבר, אלא גם מצילין על העתיד שלא יכשל עוד.

שהביא לימוד אחר בשם התורת כהנים, בדרך של כמה מצינו ממה שהארץ מעלה את הזרעים הטמאים מטומאתם כשזורעים אותם ונשרשו, וגם מצלת את הזרעים הטהורים הנשרשים בארץ מלהיטמא, ואף המים היה צריך להיות כך, לכן בא הכתוב ללמדך שהמים מעלים מטומאה את הטובל בהם ואין מצילים, וטהרה זאת בוריעה הוא מבחי' ביטול, כי אלו הזרעים בוריעתם בטלו בקרקע שאינה מקבלת טומאה^כ, וכזה נוהג גם במים בתור זריעה וביטול^כ, שנטהרים

ציונים והערות

במקוה לכל אוכל ומשקה אלא למים, ולא בתורת טבילה אלא בתורת זריעה, כדאמרינן בפסחים בפרק כל שעה (לד, ב). וראה עוד משניות מכשירין (ד, ח): 'קדרה שהיא מלאה מים ונתונה לתוך המקוה ופשט אב הטומאה את ידו לתוכה טמאה מגע טומאות טהורה, ושאר כל המשקין טמאין שאין המים מטהרים את שאר המשקין'. ופירש הרמב"ם שם: 'כיון שהיא בתוך המקוה לא נטמא מים שבתוך הקדרה ואף על פי שנגע בו הטמא, לפי שמים טמאין שבאו בתוך המקוה טהרו ואף על פי שלא נתערבו במי המקוה כל שכן שלא יתטמאו כשהן בתוך המקוה'. וראה עוד מה שכתב רבינו לקמן תשל"ב.

הטמאים מטומאתם שאם זרעו זרעים טמאים ונשרשו בארץ הם טהורים, והמקוה נמי מטהרת את הטמאים, מה הארץ מצלת את הטהורים, כלומר הזרעים הנשרשים בארץ מלטמא אף מים כך, לכך נאמר והנוגע בנבלתם יטמא שאין המים מצילים מלטמא'. **כב.** ראה רש"י בפסחים (לד, ט) 'טהרו מלטמא - אחרים, שחיבורן לקרקע בטלן מתורת אוכל'. **כג.** עיין רש"י בביצה (יז, א): 'זשון שמשקין את המים - מי שיש לו מים יפין לשנות ונטמאו ממלא מהם כלי אבן ונותנם במקוה מים מלוחים עד שמשקין מים למים, ונמצאו אלו זרועים ומחוברים למי המקוה, ובטלי אגביהו, וטהרו, ואין עוד טהרה

קריאה מעוררת

חביבות האמונה בדורנו

וסגולת הזמן הזה שמה שיתקן החלבנה לא יתקן הלכונה הקודמים (ע"י ש"ג פ"ב), כי לפי ערך הזמן והדור וקטנות המוחין והסתרות שבהסתרות, נחשב האמונה כעבודת צדיקים הגדולים שבזמנים הקודמים, וכן סגולת הזמן למהר התיקון עד שיתקיים הבטחות כל נביאי ישראל והנחמות במהרה בימינו.

הוראות למעשה

- ✎ רצוני של אדם זהו כבודו ולכן כשמקיימים רצוני מרכים כבודו.
- ✎ כאשר אדם חוזר בתשובה הוא מחזיר את כבודו הראשון שירד בחטאים.
- ✎ כאשר מנקים את ישראל מחטאותיהם פודים את השכינה מצערה.
- ✎ אין סומכין על הנם שמא לא יעשה ומשום שמנכין לו מזכויותיו.
- ✎ משה רבינו שימש בחלוק לבן ובשלימות גמורה שלא היה אפשר לומר שום חסרון.
- ✎ נרב ואביהוא צדקו בטענתם אך לא נכנעו לרכם.
- ✎ בהתרחקות ממאכלות אסורות נשלם האדם בעבודת האכילה דיליה.
- ✎ התשובה מטהר העבר והביטול וההכנעה מצילין גם מלהיכשל בעתיד.

ואלה יעמדו על הברכה ידידינו הנכבדים
שהרימו תרומתם קודש להוצאת הגליון

נדבת ידידנו החשוב
הרב יהודה פרוש שליט"א
לרגל שמחת
חולדת הבן
בשעטו"מ

השלום וזכר יתקיים בבית המדרש "עבודת שלמה" ב"ב

נדבת ידידנו החשוב
הרב אברהם דייטש שליט"א
לרגל שמחת
אירופי הבת
בשעטו"מ